

Vejen frem efter 15. juni 2012

- vejledning til dem der forsøger at navigere i en turbulent, kirkelig situation

Med autorisation af et nyt ritual til vielse af to af samme køn den 15. juni 2012 har et folkekirkeligt flertal foretaget et radikalt opgør med den traditionelle forståelse af ægteskabet. Fremover vil ordet ægteskab have en kønsneutral betydning og kan bruges om det heteroseksuelle såvel som det homoseksuelle parforhold.

Denne nye situation har naturligvis medført forvirring og frustration blandt dem, som fastholder Bibel og bekendelse som det forpligtende fundament for kirkens liv, og dette dokument er et forsøg på at give konkret vejledning til disse mennesker.

Et opgør med Biblens ord

Ægteskabet mellem mand og kvinde er en grundordning for forvaltning af menneskets seksualitet og en ideel ramme for børn og familieliv. Det er ikke blot en social konstruktion eller en god og velafprøvet tradition i de fleste kulturer verden over. Det er ifølge kirkens normative skrifter en gudvillet ordning, som er forankret i vores gudsskabte kønsforskellighed, og det er bekræftet i Jesu forkyndelse.

Denne forståelse af ægteskabet er også reflekteret i den lutherske bekendelse og i vielsesritualet fra 1992, hvor det blandt andet hedder i én af bønnerne: "Vi beder om, at du vil bevare denne ordening urokket iblandt os".

I praksis betyder det, at vi må betragte ægteskabet mellem mand og kvinde som den eneste kristeligt legitime, og ikke blot én blandt flere legitime samlivsformer. Et opgør med forståelsen af det heteroseksuelle ægteskabs særstilling er umuligt at foretage uden at gøre op med Skriften alene som norm for tro, lære og liv.

Tre grundlæggende pejlemærker

I 1998 sammenfattede otte kirkelige organisationer¹ tre punkter (som en opsummering af den kirkelige situation i 1990'erne) om, hvad man på dette tidspunkt anså som vejen frem. De tre punkter er grundlæggende bibelske pejlemærker, som derfor stadig er relevante som vejledning for troens folk, og som derfor i tilpasset form kan gentages i den aktuelle situation:

1. At fremholde Guds ord i den aktuelle situation

Vi vil fortsat i forkyndelse, sjælesorg og etisk vejledning fastholde og fremholde kirkens oprindelige syn på ægteskab, samliv og velsignelse – i sammenhæng med det menneskesyn og den lære om frelsens vej, som er grundlæggende for kirkens tro. Det vil vi fremholde, ikke som ét blandt flere mulige svar, men som det svar, man må give, når man ønsker at være tro mod kirkens grundlag i Bibelen og bekendelsen.

Umiddelbart kan dette jo virke enkelt og uproblematisk i et land med ytringsfrihed og i en kirke med en lang tradition for at betone præstens forkyndelsesfrihed. Ikke desto mindre er det blevet tabuiseret at udtale sig normativt om etiske emner, der har berøring med seksuelle spørgsmål. Vores kultur har privatiseret seksualitet og overladt det til den enkeltes ensomme valg. I det lys kan det opleves som et pres og en modkultur at stå fast på og formidle den bibelske vejledning videre i vores tid. Også i folkekirken kan det blive en udfordring, hvis flertalsholdningen vil lægge så stort pres på en mindretalsholdning, at forkyndelsesfriheden bliver teoretisk.

¹ De otte kirkelige organisationer fungerede fra 1980'erne til 2011 som et samtaleforum mellem Indre Mission, Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission, Menighedsfakultetet, Dansk Bibel-Institut, Kristeligt Forbund for Studerende, Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse og Kirkelig fornyelse.

2. At sige et tydeligt nej til lære og liv, der strider mod Bibelen

Vi vil i forkyndelse og undervisning konkretisere, hvad næstekærlighed er, så den rummer et nej til at løsrive samliv og seksualitet fra ægteskabet som Guds gode ordening for menneskelivet. Hvor folkekirken rokker ved denne ordening, f.eks. ved at ordinere præster, der lever i homoseksuelt parforhold eller ved at give rum for legitimering af homoseksuelt samliv i forkyndelse, sjælesorg – og siden 15. juni 2012 også ved en indgåelse af ægteskab, vil vi finde det nødvendigt at fremholde, at dette er i modstrid med Guds ord og folkekirkens bekendelsesgrundlag.

Et bibelsk ja til Guds gode ordening er altid forbundet med et nej til det, som er i strid med Guds ord og vilje. I praksis betyder det, at vi bliver nødt til at sige tydeligt, at det nye ritual er uforeneligt med en kristen ægteskabsforståelse og udtrykker en etisk og teologisk vranglære. Det strider mod noget af det grundlæggende og retningsgivende i den evangelisk-lutherske tro.

3. Intet ordinært gudstjenesteligt samarbejde med den, der har brudt med Bibelens autoritet

I erkendelse af, at vielse af homoseksuelle angår kirkens fundamentale grundlag og dermed berører det kirkelige fællesskab, må vi ud fra Guds ord opfordre menigheder og kirkelige organisationer til som forkyndere ikke at gøre brug af:

- a) *de præster, som i deres civilstand er en levende forkyndelse af, hvad Guds ord advarer imod.*
- b) *de præster, som med deres offentlige forkyndelse og gudstjenestelige praksis bakker op om denne vranglære.*
- c) *de biskopper, som med deres ordinationspraksis og offentlige udtalelser er med til at bane vej for en ny praksis i kirken.*

Den Danske Folkekirke er nu havnet i en situation, hvor kirken formelt fastholder sit bekendelsesgrundlag, men i forkyndelse, praksis og nu også i ritualer giver rum for en pluralitet af holdninger. Her er vi bundet af de bibelske formaninger, som siger, at vi skal holde os fra dem, der vedvarende lærer eller lever i strid med Guds ord (Rom. 16,17 m.fl.).

Det betyder, at forkyndelses- og gudstjenestefællesskabet er brudt, og kun kan gennemføres i helt særlige tilfælde. Det betyder ikke, at den teologiske samtale ikke skal fortsætte i de sammenhænge, hvor vi har mulighed for det, eller at vi ikke kan omgås hinanden på det sociale plan.

Lydigheden kræver et valg

De bibel- og bekendelsestro dele af folkekirken bliver nødt til at insistere på deres ret til at profilere sig ud fra kirkens grundlag uden at forpligte sig på et samarbejde med hele den folkekirkelige bredde. Der står mere på spil end blot folkekirkens lange tradition for forkyndelsesfrihed og frihedsordninger. Det handler dybest set om at være lydige mod de bibelske formaninger om ikke at sammenblande bibelsk og ubibelsk lære og praksis. I tillæg til punkterne fra 1998 vil vi derfor tilføje:

4. Det folkekirkelige spor i kirkekampen

En vej frem er at forblive i folkekirken, men som præst, lokalmenighed eller kirkelig organisation at fastholde og profilere en anden holdning end den folkekirkelige hovedstrøm og ledelse. Den grundlæggende lidenskab bag dette valg er ønsket om at forblive i den kirke, hvis bekendelse man elsker, og som har været en vital del af ens egen livshistorie.

Nogle af de væsentlige argumenter for dette spor:

- Dette har været hovedsporet for de gamle vækkelsesbevægelser i mere end 150 år.
- Det er ikke dem, der fastholder kirkens fundament i Bibel og bekendelse, der skal forlade folkekirken, men dem, der fornægter og omtolker kirkens bekendelse.
- Den lokale kirke rummer fortsat store muligheder for at forkynde evangeliet og kalde mennesker til omvendelse, tro og efterfølgelse og til at opbygge menigheder, der følger Guds ord.
- Det er som præst eller lægmand inden for folkekirkens rammer muligt at være tydelig i ord og handling i forhold til den bibelkritiske og trosnedbrydende teologi.
- Man kan nedskrive det biskoppelige tilsyn til et minimum, sådan at biskoppen skal tilse, at den lokale præst og menighed følger de kirkelige anordninger og holder sig inden for rammerne af folkekirkens bekendelse. Samtidig kan man opbygge frivillige ordninger med netværk og pastoral vejledning som gør, at den enkelte præst og menighed ikke isoleres lokalt.
- Folkekirken har i sidste halvdel af 1800-tallet indført en række unikke frihedsordninger, som gør det muligt at opbygge profilmener, der fastholder Guds ord efter kirkens bekendelse uden at forpligte sig på folkekirkens bredde.

5. Frimenighedssporet i kirkekampen

Det andet spor er at forlade folkekirken. Mange kristne oplever, at deres samvittighed og integritet har nået en smertegrænse ved at en ny forståelse af ægteskabet har infiltreret kirkens ritualer og kirkens brugsbøger. De ønsker at fortsætte fællesskabet med de bibel- og bekendelsestro dele af folkekirken, men ønsker ikke at være under de nuværende biskoppers tilsyn og at opretholde medlemskabet af en kirke, der har ladet bibelstridig lære infiltrere ritualer og brugsbøger.

Nogle af de væsentlige argumenter for dette spor:

- Den kirkelige enhed er brudt i en kirke, hvor man ikke med frimodighed kan anvende eller tilslutte sig alle autoriserede ritualer.
- Et fortsat medlemskab kan give et indtryk af, at folkekirkens læremæssige bredde og det nye ritual er bibelsk forsvarligt.
- Kirkehistorien rummer mange eksempler på, at folkekirketilknudning indebar en tilpasning til folkekirkelig ideologi og et pres for at indlede en samarbejdslinje frem for bundethed til bibelsk vækkelseskristendom.
- For megen energi går med kirkekamp, polemik og konflikter i forhold til menighedsråd, sogn og kirkelige myndigheder.
- Det er vanskeligt eller umuligt at forvalte sakramenterne efter Kristi indstiftelse, når man skal gå ind under en folkekirkelig praksis med dåb og nadver.

Opsummering

Bibel- og bekendelsestro kristne vil vurdere forskelligt i spørgsmålet om, hvorvidt folkekirke- eller frimenighedssporet er vejen frem, og vi har derfor brug for at fortsætte med samtale, bibelstudium og bøn om Guds ledelse i årene, der kommer, fordi vi har brug for hinanden. Folkekirkesporet har måske en særlig fristelse til tilpasning. Frimenighedssporet kan måske føre til isolation og lukkethed om sig selv. Begge grupper vil have behov for at netværke og søge åndelig vejledning uden for egne rækker, og der er fortsat fælles opgaver på landsplan og internationalt, som må få os til at samarbejde og løfte i flok.

En luthersk forståelse af kirken indebærer en enighed om forkyndelsen af evangeliet og forvaltningen af sakramenterne, men ikke nødvendigvis enighed om kirkens ydre organisationsform.

Trods det kirkelige opbrud står vi i et større perspektiv i en kirkelig normalsituation. Vi står under Jesu løfte om, at dødsrigets porte aldrig skal få overhånd over Guds kirke og samtidig under advarslen og formaningen, at når Kristus kommer, mon han så vil finde troen på jorden. I den spænding er det vores kald at følge den gode hyrdes røst, og at bede for vort folk og kirke.

ELNs landsledelse juni 2013

Baggrundsmateriale

- Kærligheden glæder sig ikke over uretten - kortlink.dk/chp2
- "De kirkelige konsekvenser af folkekirkens læremæssige krise", forlaget Kolon i samarbejde med Dansk Bibel-Institut i København, februar 1998.
*På side 9-12 er gengivet en kommentar til den aktuelle folkekirkelige situation.
Fællesudtalelse fra "De otte".*

